

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ*Υπουργός: Λούκα Τ. Κατσέλη**Χαιρετισμός στο Δείπνο στο πλαίσιο του Συνεδρίου του Κέντρου Ερευνών και Πολιτικής με θέμα «Νοτιοανατολική ευρώπη: Κρίση και Προοπτικές»
Παρασκευή 13/11/2009, 20.00.*

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι, αξιότιμες κυρίες και κύριοι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι σήμερα εδώ, ως τελευταία ομιλήτρια στην σημαντική αυτή εκδήλωση του Κέντρου Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής ενός Κέντρου που συμβάλει με τις πρωτοβουλίες του στην προώθηση του δημόσιου διαλόγου και διατυπώνοντας εποικοδομητικές προτάσεις πολιτικής. Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τα συγχαρητήρια μου και στους υπόλοιπους συνδιοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης, το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, που αποτελούν φορείς με σημαντικότερη συνεισφορά στη μελέτη των διεθνών οικονομικών και ευρωπαϊκών ζητημάτων. Προπάντων όμως, χαίρομαι ιδιαίτερα γιατί έχω την ευκαιρία να βρίσκομαι σήμερα το βράδυ μεταξύ σημαντικών προσωπικοτήτων από την ΝΑ Ευρώπη και φίλων, τόσο από το χώρο της πολιτικής όσο και από τον επιχειρηματικό κόσμο.

Η θεματική του σημερινού συνεδρίου, «Νοτιοανατολική Ευρώπη: Κρίση και Προοπτικές» είναι επίκαιρη όσο ποτέ. Οι χώρες της περιοχής μας βρίσκονται σε μια κρίσιμη καμπή· έχουν να αντιμετωπίσουν σημαντικότερες προκλήσεις, ιδιαίτερα στον τομέα της οικονομίας. Είναι προφανές ότι η οικονομική

κρίση έχει χτυπήσει σκληρά και τις οικονομίες των χωρών της Βαλκανικής, πολλές από τις οποίες έχουν ήδη μπει και σε έναν φαύλο κύκλο πολιτικής αστάθειας. Είναι συζνόν το φαινόμενον η οικονομική αστάθεια να ουροδοτεί πολιτική αστάθεια αλλά και το αντίστροφο: πολιτική ρευστότητα και κρίσεις διακυβέρνησης να επιφέρουν οικονομικούς κλυδωνισμούς και να εντείνουν την οικονομική αστάθεια. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η έξοδος των βαλκανικών χωρών από την οικονομική κρίση δεν θα είναι μια διαδικασία εύκολη. Ωστόσο, επιτρέψτε μου, ως η καταληκτική ομλήτρια αυτού του συνεδρίου, να μην εστιάσω τη σύντομη παρέμβασή μου στο παρελθον και στα προβλήματα αλλά στο μέλλον και στις προοπτικές. Εξ' άλλου, σε κάθε περίοδο κρίσης πρέπει να βλέπουμε πάντα τις ευκαιρίες που προκύπτουν, και είμαστε εδώ για να προτείνουμε λύσεις να αναλάβουμε πρωτοβουλίες και να υλοποιήσουμε συγκεκριμένες δράσεις.

Η ένταξη των Δυτικών Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μονόδρομος για την έξοδο από την κρίση. Πρόσφατα γιορτάσαμε την 20^η επέτειο από την πτώση του Τείχους του Βερολίνου και η εμπειρία από την εισδοχή πολλών χωρών του πρώην ανατολικού μπλοκ στην ΕΕ μόνο θετική θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνει ενεργό δράση για τη στήριξη των οικονομιών των Δυτικών Βαλκανίων, διασφαλίζοντας οικονομική και πολιτική σταθερότητα μέσω των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων, αναπτύσσει νέα εργαλεία πολιτικής, περιφερειακούς θεσμούς και ευέλικτα χρηματοδοτικά μέσα για τη διευκόλυνση των επενδύσεων σε έργα-κλειδιά για την περιοχή όπως υποδομές, στήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων κ.α.

Ποιος είναι ο ρόλος της Ελλάδος σε αυτή τη διαδικασία;
Η Ελλάδα, μπορεί και πρέπει να έχει ξεκάθαρη στόχευση και να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στη Ν.Α. Ευρώπη ως μοχλός ανάπτυξης και οικονομικής συνεργασίας σε οικονομικό, πολιτικό και τεχνικό επίπεδο.

Α. Ως γνωστόν, οι χώρες της ΝΑ Ευρώπης συγκαταλέγονται ανάμεσα στις πρώτες αγορές-προορισμούς για τα ελληνικά προϊόντα. Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ και των Οικονομικών και Εμπορικών μας Γραφείων στην περιοχή, ο όγκος του εμπορίου παρουσιάζει συνεχή αύξηση κατά τη διάρκεια των 3 τελευταίων ετών (2006-2008) ξεπερνώντας το 2008 τα 8 δις ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 7,1% σε σχέση με το 2007 (7,4 δις ευρώ). **Σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι** της Ελλάδος είναι η Βουλγαρία, η Τουρκία, και η Ρουμανία, με μερίδια που αντιστοιχούν σε ποσοστό **76%** του συνολικού ογκου εμπορίου της Ελλάδος με τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης.

Στον τομεα των επενδύσεων, η χώρα μας κατέχει σημαντική θέση στις αγορές της Ν.Α. Ευρώπης. Το συνολικό επενδεδυμένο ελληνικό κεφάλαιο (1996-2008) ξεπερνά τα **16,288 δισ. €**. Συνυπολογίζοντας και τις επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων μέσω των θυγατρικών τους σε τρίτες χώρες, όπως η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, η Γερμανία κ.α., το πραγματικό μέγεθος των συνολικών ελληνικών επενδύσεων είναι σαφώς μεγαλύτερο. Το 2008, η χώρα μας εκτιμάται ότι κατείχε την **πρώτη θέση**

μεταξύ των ξένων επενδυτών στην Αλβανία, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και τη Σερβία, την **τρίτη θέση** στη Ρουμανία και την **τέταρτη** στη Βουλγαρία. Η αξία των ελληνικών επενδύσεων στις χώρες των Βαλκανίων, εκτιμάται ότι ανέρχεται σε **11,888 δισ. €**. **Σύμφωνα με στοιχεία του Τουρκικού Υπουργείου Οικονομικών η Ελλάδα κατέλαβε την 3η θέση μεταξύ των ξένων επενδυτών τα έτη 2006 και 2007.** Αξίζει επίσης να σημειωθεί, ότι παρά τις δυσμενείς επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και την ενστικτώδη τάση φυγής που επέδειξαν πολλές ξένες εταιρείες, οι ελληνικές παρέμειναν στις χώρες υποδοχής, στηρίζοντας την εγχώρια οικονομία. Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο προς αυτήν την κατεύθυνση, διαδραμάτισαν και οι ελληνικές τράπεζες.

Β. Σε πολιτικό επίπεδο, η Ελλάδα αποτελεί κομβικής σημασίας εταίρο για την ενσωμάτωση των χωρών αυτών στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Όπως τόνισε και ο Πρωθυπουργός στην πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής στις Βρυξέλλες, η Ελλάδα διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στα Βαλκάνια ενώ έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ενταξιακή πορεία όλων των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με το βλέμμα στραμμένο στο 2014.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ενός αναπτυξιακού εργαλείου της Ελλάδος με στόχο την οικονομική, πολιτική και θεσμική στήριξη των Βαλκανικών χωρών με απώτερο στόχο την ενίσχυση του ευρωπαϊκού προσανατολισμού τους, είναι το Εθνικό σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (ΕΣΟΑΒ).

Επιμέρους στόχοι του ΕΣΟΑΒ είναι ο εκσυγχρονισμός των υποδομών, η προώθηση των παραγωγικών επενδύσεων, η στήριξη των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, η ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, η αντιμετώπιση των οικονομικών ανισοτήτων καθώς και η κατάρτιση του εργατικού και επιστημονικού δυναμικού των επωφελούμενων χωρών.

Παράλληλα, επιδιώκουμε την αναβάθμιση της συμμετοχής της Ελλάδος στην Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης Ευξείνου Πόντου (Black Sea Trade and Development Bank), ώστε να αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα για την πραγματοποίηση των στόχων του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου.

Επιπλέον, στηρίζουμε πρωτοβουλίες που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα, όπως για παράδειγμα το Business Advisory Council, είναι εδώ και ο πρόεδρος του ο κ. Ευθυμιάδης, και την Ένωση των Συνδέσμων Επιχειρήσεων Μαύρης Θάλασσας και Κασπίας (Union of Black Sea and Caspian Confederation of Enterprises). Αποτελεί σημαντική προτεραιότητα του νεοσύστατου Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας του οποίου ηγούμαι, σε συνεννόηση με το Υπ. Εξωτερικών να κινητοποιήσει τους επιχειρηματικούς φορείς και τους υπάρχοντες θεσμούς για την προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας περιορίζοντας όσο γίνεται τον κατακερματισμό των δυνάμεων και αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα των όποιων πρωτοβουλιών προς όφελος των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης.

Τέλος οι Ελληνικές εταιρείες συμβάλλουν καθοριστικά στη μεταφορά τεχνογνωσίας ιδιαίτερα σε τομείς όπου διαθέτουν ασυγκρίσιμο πλεονέκτημα όπως η ναυτιλία, οι μεταφορές, οι κατασκευές, ο τουρισμός κ.α.

Στους άμεσους στόχους μας τέλος είναι να δημιουργηθεί και στη χώρα μας ένας Οργανισμός Αναπτυξιακής Χρηματοδότησης Development Finance Institution που κατά τα πρότυπα των περισσότερων άλλων Ευρωπαϊκών χωρών θα προωθεί την προσέλκυση επενδύσεων, τη στήριξη εμπορίου και την αναπτυξιακή συνεργασία μεταξύ τόσο των Ευρωπαϊκών και των αναδυόμενων οικονομιών, όσο και των αναπτυσσομένων χωρών στην ευρύτερη περιοχή της Ευρωπαϊκής γειτονίας χρησιμοποιώντας ως καταλύτη, μεταξύ άλλων τόσο την αναπτυξιακή βοήθεια όσο και σύγχρονα χρηματοπιστωτικά εργαλεία που θα δίνει τη δυνατότητα σε ελληνικές επιχειρήσεις να προχωρήσουν στην πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Κυρίες και Κύριοι,

Βασική επιδίωξη του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που αποτελεί και το αναπτυξιακό Υπουργείο της χώρας, είναι η προώθηση συντονισμένων πολιτικών. Βραχυπρόθεσμος στόχος η αναθέρμανση της οικονομίας και μεσοπρόθεσμος η αναδιάρθρωση της παραγωγικής βάσης της χώρας και η βελτίωση της ανταγωνιστικής της θέσης. Η στήριξη της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με

την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, αποτελούν είναι κεντρικούς άξονες της στρατηγικής μας. Σε αυτό το πλαίσιο, η περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, ήταν και παραμένει γεωγραφική προτεραιότητα. Η περιφερειακή συνεργασία προσφέρει για την Ελλάδα ανεκτίμητα πλεονεκτήματα: διευρύνει την αγορά, δημιουργεί νέες αποδοτικές επενδυτικές ευκαιρίες, στηρίζει το εμπόριο και διευκολύνει την προσαρμογή της ίδιας της Ελληνικής οικονομίας και των Ελληνικών επιχειρήσεων στις προκλήσεις της αναγκαίας τεχνολογικής αναβάθμισης.

Ιδιαίτερα επομένως σε περίοδο κρίσης, η απάντηση που δίνουμε είναι, όχι συρρίκνωση αλλά διεύρυνση της περιφερειακής συνεργασίας: Όχι λιγότερες αλλά περισσότερες επενδύσεις στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή μας. Όχι φυγή κεφαλαίων αλλά στήριξη και μείωση αναπτυξιακής βοήθειας των οικονομικών που δοκιμάζονται στο μέτρο βέβαια του εφικτού.

Η Ελλάδα είναι Ευρωπαϊκή χώρα στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων. Αυτό αποτελεί και στρατηγικό της πλεονέκτημα για την ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας.

Προϋπόθεση για την αποτελεσματική χρήση του στρατηγικού αυτού πλεονεκτήματος αποτελεί η λήψη σειράς μέτρων που αποτελούν και δεσμεύσεις του Υπουργείου αλλά και εμού της ίδιας.

Συγκεκριμένα προέχει:

- 1) Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας με ριζική απλούστευση όλων των διαδικασιών ίδρυσης, αδειοδότησης και λειτουργίας επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Μόνο έτσι θα προσελκύσουμε επενδύσεις και από τρίτες χώρες που θα θέλουν να χρησιμοποιήσουν την Ελλάδα ως εφιαλτήριο για επιχειρηματικές πρωτοβουλίες στην ευρύτερη περιοχή. Ετουμάζεται ήδη το αντίστοιχο νομοσχέδιο σε συνεργασία με τα Επιμελητήρια της χώρας.

- 2) Η σταθερότητα του νέου θεσμικού και φορολογικού πλαισίου για μια τουλάχιστον τριετία. Οι συνεχείς αλλαγές και μάλιστα εντός του ίδιου έτους χρήσης ανατρέπει κάθε προγραμματισμό και δημιουργεί αβεβαιότητα στους Έλληνες –πόσο μάλλον σε ξένους επενδυτές.

- 3) Η αναδιάρθρωση δημοσίων δαπανών προς όφελος των επενδύσεων και η ενεργοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την προώθηση παραγωγικών αναδιορθώσεων με αποτελεσματική χρήση του καθεστώτος των κρατικών ενισχύσεων και αιχμή την πράσινη ανάπτυξη. Ήδη στο νομοσχέδιο του προϋπολογισμού που κατατέθηκε στη Βουλή το ΠΔΕ αυξάνεται κατά 800 εκατομμύρια ενώ το ποσοστό του ΠΕΠ που διατίθεται για ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξάνεται στο 4,2%.

- 4) Η αναβάθμιση των φορέων εξαγωγών και προσέλκυσης παραγωγικών επενδύσεων με αποτελεσματικό συντονισμό και συνέργεια δράσεων τόσο μεταξύ τους όσο και με τις εγχώριους παραγωγικούς φορείς. Ο Οργανισμός προώθησης Εξαγωγών, ο Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων, το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων, η ΔΕΘ, η ELEXPO και πολλοί άλλοι φορείς, συντονίζουν τις ενέργειές τους και εξυπηρετούν τον ίδιο στόχο: την προώθηση της εξωστρέφειας της Ελληνικής Οικονομίας, την δημιουργία προστιθέμενης αξίας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
- 5) Η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας μας στον τομέα των υπηρεσιών και ειδικότερα στους τομείς της ναυτιλίας, του τουρισμού, των μεταφορών και του πολιτισμού για δημιουργία νέων πόλων τοπικής ανάπτυξης και αναπτυξιακής ανασυγκρότησης.

Στόχος μας, η υλοποίηση ενός συγκεκριμένου σχεδίου με μετρήσιμα αποτελέσματα το οποίο θα είναι σημείο αναφοράς προόδου και λογοδοσίας.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω πως πέραν των πολιτικών και οικονομικών σχέσεων, αυτό που συνδέει τους λαούς των Βαλκανίων και της ΝΑ Ευρώπης είναι οι κοινοί ιστορικοί μας δεσμοί, το κοινό μας παρελθόν, το κοινό μας «θυμικό» εάν θέλετε μέσα από μια πολυτάραχη ιστορία που μας κάνει να μιλάμε μια κοινή πολιτική και επιχειρηματική γλώσσα. Αυτό είναι το πιο σημαντικό συστατικό επιτυχίας στις σχέσεις των λαών μας. Αυτούς τους κοινούς δεσμούς πρέπει να

αξιοποιήσουμε για το καλό των χωρών μας και πάνω απ' όλα για το καλό των παιδιών μας.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.